

prodané nemovitosti. Než změna poměrů, která zmaří ať výslovně stanovený nebo z okolností zřejmý účel smlouvy, opravňuje toliko k odstoupení od smlouvy a k domáhání se obnovy dřívějšího stavu (§ 936 obč. zák., *clausula rebus sic stantibus*). Žalobní nárok opírá se o právní důvod bezdůvodného obohacení. Tu pak by bylo uvážiti toto. Obě dvě smlouvy byly pevně a přesně ujednány. Smlouvy ty trvají dosud ve svém ujednaném obsahu a žalobce nemůže se domáhati doplatku na zbývající naturální dávky, které mu prodané nemovitosti poskytovaly, dle cen v roce 1921, 1922, 1923 platných z důvodu obohacení. Dle zásady vyslovené v §u 1447 obč. zák. a §§ 921, 1041, 1432 až 1435 obč. zák., přichází obohacení jako právní důvod nároku v úvahu jen jako obohacení *b e z d ů v o d n é*. V tomto případě však obohacení na straně žalovaných není bezdůvodným. Žalovaní platili žalobci smlouvené *relutum* ročních 325 K 25 h a tím plnili to, co dle platných smluv plniti měli; k jinému plnění smluvně zavázání nebyli a nebyli proto povinni, by proti své vůli plnili něco jiného a jinak, než k čemu a jak se zavázali (§ 1413 obč. zák.). Také na straně žalobcově není bezprávné újmy, neboť on dostal to, nač měl dle těchž smluv nárok. První a druhá věta §u 1447 obč. zák. vztahuje se na případ nemožnosti plnění, protože dlužná věc zanikla nebo že jinak se stal závazek nesplnitelným. O tyto případy se však zde nejedná. Ustanovení poslední věty §u 1447 obč. zák., že ze škody jednoho nemá míti druhý žádného užítku, vztahuje se právě na případy v předchozích dvou větách tohoto §u uvedené, zásada ta nemá však platnosti obecného pravidla pro vyrovnání nesrovnalostí, jež z jiných příčin později ve smluvním zájmu stran nastanou (§ 7 obč. zák.), a nelze proto z poslední věty §u 1447 obč. zák. žalobní nárok odvozovati. Kdyby byl odvolací soud svému rozhodnutí položil za základ tato právní hlediska, nebyl by nařídil doplnění řízení v tom směru, aby byly provedeny důkazy, po případě znalci, jaké jiné ještě zdroje příjmů měl žalobce, sloužící témuž účeli jako ujednání výměnku.

Čís. 3527.

Doložka: »Splatno a žalovatelnost v místě vystavení faktury« zakládá příslušnost dle §u 88, odstavec první, j. n.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, R I 132/24.)

Žalobu na základě faktury, vystavené v Liberci, podal žalobce u krajského soudu v Liberci, opřev žalobu co do místní příslušnosti o ustanovení faktury »splatno a žalovatelnost v místě vystavení faktury«. Námitku místní nepřislušnosti *s o u d p r v é s t o l i c e* zamítl, *r e k u r s n í s o u d* jí vyhověl a žalobu odmítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Právnímu názoru rekursního soudu, že předpisu §u 88 odstavce první nevyhovuje doložka na objednacím lístku »splatno a žalovatelnost

v místě vystavení faktury«, to tím méně, když na objednacím dopisu je mimo to razítko »generální rozesílatelství vinařského panství Mělník a Kurt F., velkoobchodník vínem Liberec«, takže, není-li tu dalšího ústního jednání, nelze jasně seznati, zda byly faktury vystaveny v Mělníku či v Liberci, nelze přisvědčiti. Jednak se tu rekursní soud ocitá v rozporu s obsahem jím citovaných listin, ve kterých shora podtržená spojka a v řečeném razítku a také fakture nepřichází, což pak arci dává adresu zcela jiný a zřetelný smysl, určený úvodními slovy »g e n e r á l n í r o z e s í l a t e l s t v í«, jednak ocitá se rekursní soud v rozporu se zjištěním od první stolice dle Šu 498 c. ř. s. osvojeným, podle kterého faktura vystavena byla v Liberci a nikoli na Mělníku a v Liberci současně, což by ani nebylo dobře myslitelné.

Čís. 3528.

Byly-li poplatky notáře za projednání pozůstalosti rozvrženy na jednotlivé dědice, nelze uložit zaplacení částek, jež staly se u některých dědiců nedobytnými, dědicům ostatním.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, R I 133/24).

Usnesením soudu pozůstalostního byly poplatky notáře, určené na 1441·77 Kč, rozvrženy po částkách 361·44 Kč na všechny čtyry dědice, zaplacený byly však pouze dvěma dědičkami, totiž Alžbětou a Rosálií K-ovými, kdežto druhými dvěma dědičkami částkou 722 Kč 88 h nebyly zaplacený, a úřední exekuce pro tento úhrnný poplatek u obou liknavých dědiček zůstala bezvýslednou. Usnesením o b o u n i ž š í c h s t o l i c bylo nyní zaplacení zbytku 722 Kč 88 h uloženo Alžbětě a Rosálii K-ovým, z důvodů první stolice proto, poněvadž se přihlásily ku pozůstalosti ze zákona výmínečně a tedy spolu s druhými dědici za zaplacení poplatků těch ručí, když zaplacení těchto poplatků z pozůstalostní podstaty samotné nelze přímo docílit, z důvodů druhé stolice proto, poněvadž podle Šu 174 nesp. říz. nelze před splněním všech závazků, dědici uložených, pozůstalost odevzdati a projednání pozůstalosti za skončené prohlásiti, že tedy musilo býti stěžovatelkám nařízeno zaplacení na účet pozůstalosti, a že je zřejmo, že dědicům přísluší, by své nároky z důvodu konaných platů vyrovnali mezi sebou.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu Alžběty a Rosalie K-ových v ten rozum, že změnou usnesení rekursního soudu zrušil usnesení prvního soudu. •

D ů v o d y:

Nedá se upříti, že srovnalými usneseními nižších stolic s hlediska Šu 16 nesp. říz. porušen byl zákon, a že také usnesení tato odporují právoplatnému usnesení soudu pozůstalostního, kterým již byly poplatky notáře, určené částkou 1441 Kč 77 h rozvrženy po částkách